

KLUBOVÁ PUTNA

Večer se sci-fi — leden + úvodník

V lednu jsme se sešli již v klasické sestavě na již klasickém místě. Tentokrát jsme moc nezapíjeli a ani jsme nevydrželi klábosit tak dlouho, jako minule, protože ZT musel odejít dříve. Probírali jsme samozřejmě zase spoustu věcí a bylo jich tolik, že se ani už nepamatuje, o čem všem jsme nemluvili. A protože jsem si ani průběžně nic nepoznamenával, přijďte kvůli mé skleróze pěkně zkrátka. Ale já jim to říkal, že úvodníky psát neumím. A tady to máme.

Probírali jsme samozřejmě i náš nový fanzin a dohadovali se, kdo co komu dodá. Jako obvykle všichni všechno splnili, takže si nemohu naříkat. Dohodli jsme i výši předplatného, kterou jsem však okamžitě zapomněl, takže případné dotazy

k tomuto tématu směřujte prosím na naši kontaktní poštovní adresu, kde se určitě dozvíte víc.

Teď jsem si vzpomněl, že jedním z bodů byla i situace kolem naší letošní soutěže. Podle údajů ZT je zájem prozatím poměrně slabý. Protože však do uzávěrky zbývá ještě více než jeden a půl měsíce, může se situace ještě výrazně změnit. Promítnout by se v tom mohla i průběžná inzerce v Internetu, zveřejnění v Interkomu a snad i v Ikarii 3. Začátkem dubna budeme moudřejší.

A protože už mě nic dalšího nenapadá a nechci zbytečně plnit papír prázdnými slovy, nezbyvá mi než vám popřát příjemné počteníčko a na viděnou zase za měsíc.

-jtp-

FANDOM V PUTNĚ Pragocon 1998 & spol.

Co říci k této akci, která se podruhé konala v stověžaté stolici? Tak v první řadě mohu prohlásit, že se změnou místa (jiná základní škola v Praze 6) se změnily i průběh a organizace conu. A to k lepšímu. Pokud loni bloudily prostorami dvou školních zařízení hloučky nadšenců hledající nějaký program, letošní koncentrace a strážlivější přístup zajistily nejméně jeden zajímavý program kdykoli v průběhu conu, a to vše na ploše o poznání méně rozlehlé. I když i zde docházelo k posunům a programovým změnám, návštěvníci každou chvíli věděli, kde jsou a kam jít za chvíli.

Přece jen mám drobnou kritickou připomínku – ceny v příručním bufetu se zdály některým lidem vysoké a mně v sortimentu chyběla širší nabídka nápojů. Volit mezi fernetem a becherovkou mi skutečně připomíná volbu mezi čertem a ďáblem. Nicméně nedaleko místa konání je téměř stále otevřená samoobsluha, kam si člověk může na chvilku odskočit a koupit, co právě potřebuje.

A teď konečně k programu. Ba ne, ještě jsem zapomněl na doprovodný program. Fanoušci mohli s povděkem kvitovat účast knihkupců, kteří

rozbili své stánky po oba dny a kteří nabízeli vše, co poslední dobou vyšlo. Mohli jste získat i první díl trilogie tuzemské autorky (Františky Vrbenské), který vyšel péčí nakladatelství Netopejr. Autorka byla samozřejmě přítomna, takže zájemci o autogram jej mohli snadno získat spolu s knihou.

I když podstatnou část téměř pěti stovek účastníků tvořili hráči různých, i ti ostatní měli možnost vyžití. Od skrovné burzy knih přes video nabízející osvědčené kusy (Star Wars, Excalibur, Simpsonovy) či testování IQ až po sadu přednášek a diskuzí, kde se probíralo kdeco.

Na své si přišli příznivci počítačů, Internetu, akademici, fyzici, historici, matematici, počítačové grafici, hráči na hrdiny, příznivci fantasy, comicsu, burzy, poprav, politiky či literatury. Prostor dostali i adeпти literárních umění, kteří si mohli podiskutovat o tom, jak, co, o čem a pro koho psát.

Protože na hodnocení jsem nebyl, nemohu vás seznámit s názory účastníků, já jsem byl celkem spokojen a doufám, že stoupající tendence bude pokračovat i v případných dalších ročnících.

-jtp- pro IKARII.net (mírně upraveno)

Kyselé deště

Petr Kaufner

Někdy po páté jsem se konečně dostal domů. Byl jsem celý promoklý a mrzutý a nemohl jsem najít klíče od domovních dveří. Když jsem je konečně našel, zhaslo na chodbě světlo. V kovovém šeru se leskly moje mokré stopy, které za mnou došly až sem. Domů. Ale nepřišly samy. Za nimi se vetřelo šumění nekonečného deště. A také myšlenka o nesmyslnosti všeho.

Zul jsem si boty na rohožce a pršiplášt' pověsil v předsíni. Kapky vody po něm líně stékaly. Pod mikroskopem to byly miniaturní světy plné života. Bylo mi to jedno. Nechal jsem je padat volným pádem a tříštit se o podlahu.

Lehl jsem si na pohovku a vzal do ruky knihu.

Našel jsem jí minulý týden na půdě. Pod vrstvou pavučin a prachu se ukrývala i spousta jiných zajímavých věcí, ale kniha, kniha je vzácnost. Jediná knihovna široko daleko je plná mikrofiší, fólií a datadisků. Nikdo tam nechodí. Všechny potřebné informace se dají najít na Síti.

Desky knihy byly lehce poničené a hřbet se během let potřhal. Přesto se mi podařilo rozluštit kdysi stříbrně vyražený nápis. Stálo tam „**Exorcismus duchů vzdušných**“.

Opatrně jsem knihu otevřel.

Tisk vybledl, stránky byly zažloutlé a některé se zkroutily vlivem vlhkosti, která na ně po léta působila. Překvapilo mne, že v knize není uvedeno datum a místo vydání. Sám jsem nedokázal určit stáří, ale vzhledem k jejímu žalostnému stavu a k tomu, co se tisklo ještě před půlstoletím, se dalo čekat, že kniha bude pamatovat hodně. Dvě stě let, možná víc. Vzhled písma mne v tom jen utvrzoval.

Automaticky jsem otočil zpět na první stranu, kde jsem čekal jméno autora. Na titulní straně však byl kromě názvu knihy jen monogram **S. G.** Zběžně jsem prolistoval ostatní stránky, ale jméno nebylo nikde. Co se dá dělat.

Dal jsem se do čtení.

„Dříve než začneš tuto knihu číst věz, že existují čtyři živly, ze kterých se tento svět skládá. Jsou to: živl vzduchu, živl země, živl ohně a živl vody. Tato kniha pojednává pouze o jediném, pro praxi mága však důležitém, o živlu vzduchu a jeho obyvatelích. Zvládnutí tohoto živlu mělo by býtí nejdůležitějším krokem pro adepta, jenž se hodlá věnovat hvězdné magii,

o které pojednávám v druhé knize, jelikož s ním ponejvíce souvisí...“

Nebyl jsem schopen se déle soustředit. Smysl vět mi unikal a oči se samy přivíraly únavou. Odložil jsem knihu na stolec a nechal víčka klesnout. Hranici mezi bděním a spánkem tvořilo pouze šumění proudů vody za oknem. Dlouhotrvající kyselé deště jsou pro tuhle část města typické.

Poslední mžiknutí odhalilo obraz stínidla lampy, po němž přecházely odrazy dešťových pruhů. Realita se proměnila ve zpomalený film. Hlavou se mi ještě proplížila opožděná myšlenka. Snažil jsem se rozpomenout, jak je to dávno, co jsem přestal snít. Doopravdy snít. Snít tak, aby po probuzení zůstalo něco víc, než záblesk snového obrazu, který se roztrhne s prvním dotykem dne.

Spánek mou snahu předstihl. Přišel nenápadně. Oslovil mne jako nesmělý host. Jeho hlas byl omamný.

Stanul jsem na louce obklopené lesem. Příroda se zdála zkeropena deštěm, ale možná se to na stéblech trávy třpytily jen kapky rosy. Sluneční paprsky se těžce propalovaly skrz tmavé mraky. Jejich rudé zabarvení věštilo končící léto. Chladivý vzduch svědčil plicím uvyklým na městský smog.

Kupodivu jsem si uvědomoval, že sním. To se mi příliš často nestává. Les byl tichý a klidný. A v tom tichu jsem nacházel vše, co si má fantazie kdy přála.

Poddal jsem se kouzlu iluze a vyběhl s větrem o závod. Tráva mě šlehala do lýtek a na bosé nohy se lepila vlhká blána. Ten prožitok byl tak opravdový, že jsem na vteřinu zapochyboval, zda skutečně sním, nebo jsem na tomto okouzlujícím místě fyzicky přítomen. Byl jsem zaplaven tisícem nových pocitů. Všechny částičky mého těla byly obroženy a celek byl obdařen schopnostmi, které jsou jinak smrtelníkům odepřeny. Stačilo chtít a mohl jsem se vznést k oblakům nebo se potopit do mořských hlubin. Ve snových krajinách dokážete všechno. Skoro všechno.

Zastavil jsem se. Ačkoliv jsem je zatížil prudkým během, plíce se vůbec necítily unaveny. Mou pozornost upoutalo cosi oslnivě bílého, snad zeď nějakého stavení, prosvítající mezi stromy.

Chtěl jsem znovu vykročit. Ke svému zklamání jsem však zjistil, že mě nohy najednou neposlouchají. Jako by zapustily kořeny do vlhké lesní prsti.

Obraz se mi začal rozplývat. Pokusil jsem se udržet ho co nejdéle. Zbytečně. Cítil už jsem zřetelně svoje pravé tělo, ležící na pohovce. Probudil jsem se. Škoda.

Večer pokračoval stejně zoufale, jako začal. Ta chvilka snění byla za dnešek mým jediným světlým okamžikem. Uložil jsem ji do knihovny své paměti k nemnoha dalším příjemným vzpomínkám.

Často přemýšlím, kde se stala chyba. Lidská společnost přežívá v prázdné skořápce města. Všude je cítit pomalý rozklad a umírání. Rozpadající se budovy, suché stromy v parcích, málokdy fungující doprava. A nekonečné kyselé deště. Město po nich vypadá jako tvář starce.

V jiných městech je prý situace ještě horší. Nefungují rozvody tepla a vody. Reaktory nevyrábějí energii. Zanesené solární filtry halí ulice plné odpadků do věčného přítomí.

Tohle není cesta. Sama naše existence jako by byla chybou. Žebříček lidských hodnot se za poslední půlstoletí hodně změnil. Jediné, co drží naše společenství na krok od propasti, je světová Síť. Zároveň je však hlavním viníkem, zodpovědným za současný stav věcí. Když iluze fungují příliš dokonale, realita stagnuje. Matně si vzpomínám na úryvek básně, kterou jsem našel na datadisku v knihovně:

*Jsem jen mouchy zachycené v síti
pavouk křížák se ke nám tiše snáší
křehké je vlákno mezi životem a smrtí
a jeho přetržení přinese jednomu svobodu,
druhému pád...*

O poezii se nijak zvlášť nezajímám. Nerozumím jí. Básně se prý nečtou, básně se cítí. Na ten fragment jsem narazil náhodou. Rychle jsem na něj zapomněl. Teď se mi bůhvíproč vybavil. Zvláštní. Možná se právě v něm skrývá náznak cesty. Nebo touha po radikálním řešení.

Otráven vlastními temnými myšlenkami, ukončil jsem další stereotypní den dvěma prášky na spaní. Prospal jsem celou noc. Nic se mi nezdálo.

Dnes mám Druhý den. Zvláštní čas. Třetí den se nepracuje. Kdysi existovaly týdny, ale upustilo se od nich, protože někteří lidé nebyli schopni dni v týdnu spočítat. Z kalendáře zmizely měsíce. Jakousi ironií osudu zůstala jen roční období, která však od sebe rozlišíte jen těžší. Jenom podzim je jiný. Podzim je pánem kyselých dešťů.

V období dešťů je vzduch téměř nedýchatelný. Všechn smog a spad je nízkou oblačností tlačěn k zemi. Plevel vítězí nad betonem vzduch nevypere. Stromů je málo. Lesy už snad neexistují. Jejich úlohu převzaly atmosférické generátory na okrajích měst. Ty spotřebovávají většinu vyrobené energie. Málo se svítí a topí. Všechny druhy médií

byly zrušeny jako zbytečný přepych. Jejich úlohu převzala Síť. Lidstvo se snaží ničím neplýtvat. Někdy mám chuť...ale ne, člověk si asi zvykne na všechno.

Pokouším se myslet na příjemnější věci. V těch několika knihách, co jsem našel a zachránil je tak před koncem v plamenech v době největších mrazů, se píše o zvláštním druhu lidí. Říkalo se jim *přátelé*. Chtěl bych někoho takového také poznat, už pár let se stýkám jen s Nadřízeným a Učitelem. Učitel tvrdí, že takoví lidé už nejsou. Prý vymizeli dříve než stromy. Ale ne všechny stromy zmizely. Dokud nezemřela víra, neopustila nás naděje. A já se stále ještě snažím věřit.

Den v práci utíkal zoufale pomalu. Čas protékal raficemi hodin jako sražená krev. Odpolední řečnění Učitele jsem nevnímal. S blížícím se večerem ve mně vzrůstal elektrizující neklid. Cestou domů mě doprovázely proudy kyselé vody. Déšť však pro mne tentokrát nebyl utrpením. Nic už nebylo utrpením. Cítil jsem, že dnes se to povede.

Pozdní oběd jsem lehce odbyl, uvědomil jsem si však, že když budu málo jíst, budu také špatně spát. A to bych nerad. Připravil jsem si proto na večer druhé jídlo a ulehl na pohovku.

Něco tu však vadilo. Stále jsem nemohl usnout. Snad proto, že se dnes nenašlo nic, co by mě vyčerpalo. Divné, po tolika letech únavného stereotypu!

Trochu se zešěřilo. Lampa na ulici se rozžala. Mlčky jsem pozoroval, jak ozařuje můj pokoj zvláštním žlutým světlem. Je to statické záření bez života, fotony se pohybují jen několik milimetrů za minutu. Nic bych nedal za to, že až tahle lampa bude ráno zhasínat, světlo tu ještě pár minut zůstane. Teď ji však již nevidím, rozplynula se ve velkou žlutou skvrnu a zabrala celý zbytek mého zorného pole.

To, co mne pak zaujalo, bylo opět světlo, ale odlišné od záře z lampy. Světlo jasného dne.

Znovu stojím na té louce. I tentokrát mě zaskočila tělesnost a skutečnost prožitku. Skutečnost, kterou nikdy fyzicky neprožiji, protože takováto místa již neexistují.

Dlouho vychutnávám opravdovost té chvíle. Vnímám na kůži chladivý dotek větru. Jeho neviditelné dlaně hladí stébla trav a rozčesávají koruny stromů. Bože, jaká je to nádhera! Co všechno se může nacházet v jediné lidské mysli! Ó lidé, jak jste uvnitř krásní!

Z hlubin mysli začínají jako tóny harfy rezonance mých přání. Právě teď vnímám jedno z nich. To nejskrytější a nejtoužebnější. Přeji si nalézt v nekonečné krajině snů alespoň jediného člověka. Přítel.

Jemné vibrace myšlenek se kolem mne šíří jako kola po vodě. Najednou cítím, jak mi země mizí pod nohama a já se vznáším. Obraz krajiny se na okamžik zamlžuje a rozostřuje. Po chvíli se však znovu ustálí. Shledávám, že opět stojím na pevné zemi.

Přede mnou někdo stojí. Nějaká dívka. Přistupuji k ní. Usmívá se. Bože, tak přání bylo splněno! Vztažuji k ní ruku. Chci se jí dotknout, chci ji tolik říci, chci tobo tolik slyšet. Dívka však uhýbá a rozplývá se. Nemohu tomu nijak zabránit. V dlani mi po ní zůstává jen cíp jejích zvláštních, jako ze světla utkaných šatů.

Neznámá síla mne proti mé vůli vrací do pokoje na pohovku. Za oknem stále svítí pouliční lampa. Prší.

Posadil jsem se a zkoušel alespoň něco zachovat v tak jasné vzpomínce, jako byl tento sen. Všiml jsem si, že mám pravou ruku stále ještě sevřenou. Otevřel jsem ji. Byla prázdná.

Coś v mé hlavě povolilo. Jako by nějaká součástka zapadla na správné místo. Svět se lehce změnil. Je jiný. Už to není ten uzavřený kruh, ve kterém jsem se dosud pohyboval. Teď vím, že z něj lze uniknout. Někam, kam možná patřím. Stále jsem ten východ hledal, prohlížel mapy světa, jestli někde není místo, které je vzdálené od změti šedivých odstínů, zda lze vůbec někam uprchnout, zabouchnout za sebou pomyslné dveře a slíbit si, že na všechno zlé zapomenete. Možná je svět, který jsem právě našel, malou satisfakcí od toho, kdo mne sem poslal, abych tu splnil své životní poslání. Nabídl mi řešení. V sobě.

„Exorcismus duchů vzdušných“, četl jsem po sté na ohmataných deskách knihy. Čtení z ní se mi stalo malým rituálem. Celý den jsem se těšil. Byl jsem netrpělivý. Přestal jsem kvůli ní docházet za Učitelem.

„Ty, kdož ses odhodlal zkoumat světy za světem, tobě nechť je tato kniha návodem, jak postupovat, jak putovat po dalších dimenzích, poznávat je a následně milovat, neboť jsou stvořeny jím, který je otcem všech věcí, zdrojem lásky a tvůrcem zákona. Tebe takto učiním schopným jeho darů využívat, jakožto věcí lidem svěřených a pro lidi stvořených.“

První kapitola pojednávala o různých cvičeních spočívajících v sezení na židli a správném dýchání, druhá o jakýchsi fluidických kondenzátorech. Některým věcem jsem nebyl schopen porozumět. Přeskočil jsem proto několik stránek a četl dál:

„Ty kdož ses dopracoval tam, kde ti tento svět se svými omezenými omezenými možnostmi přestává stačit, vydal ses jistě dál. Odpoutal ses ve spánku

od svého těla, které zůstalo ležet doma na loži, a putoval jsi po světě, který nazýváš světem modrým, podle namodralého světla, jímž je prozářen. Pak zjistil jsi také, že ze zákonů pozemských zde platí jenom některé...“

Následoval dlouhý popis neobvyklých jevů a věcí, které mi byly dosud neznámé a přesto jsem je přijal s naprostou samozřejmostí.

Večer jsem nemohl samým vzrušením usnout. Dlouho jsem ležel s přáním být opět ve svém snu. Nyní jsem, poučen knihou, věděl, že to není pouze sen, ale druh reality. Probudilo mne bolestivé ráno.

Den proběhl v očekávání odpoledne. Spěchal jsem domů a zmáčen za sebou zavřel dveře. Při cvaknutí zámku ze mne spadl spěch a zároveň se dostavilo mírné napětí.

V takovém rozpoložení jsem snědl pozdní oběd. Přistavil jsem k pohovce stůl, na něj postavil sklenici s vodou a vedle položil knihu.

Lehl jsem si přesně podle předešlých zkušeností tak, abych viděl oknem na pouliční lampu. Za nějakou dobu se v ní objevil první slabý záblesk. Přes lehkou vodní clonu jsem pohledem hladil to mihotavé světlo.

Je to tady. Louka, les a tamhle to bílé stavení. Nemohu ztrácet čas, musím najít tu dívku a zjistit, jak se jmenuje. Hledám nějaký záchytný bod, snažím se přivolat ji, ale neúspěšně. Co nemá jméno, neexistuje. Pokouším se alespoň si ji vybarvit v paměti.

„Ahoj, já jsem Veronika.“

Slyšet ten hlas byl zážitek. Nikdy jsem neshlyšel nic krásnějšího. Její hlas jako by rozplnil všechny formy existence, ve kterých se nyní nacházím, najednou.

Stála za mnou.

„Já jsem...“

„Já vím,“ přerušila mne. „Byla jsem mnohokrát s tebou. Po tom, co jsme se poprvé potkali, jsem si tě oblíbila. Budu ráda, když se staneš mým přítelem.“

„Jak o mě víš?“ promluvila ze mne zvědavost.

„Astrální cestování je jednoduché, když je ovládaš. Je to výjimečný dar.“

„Poznal jsem to, přinesl mi tebe!“

„Ale teď už se raději vrat, mám tu zkušenost, že pokud se zde zdržuješ déle, nemohu se pak probudit.“

Nemusela to ani říkat, jasně jsem cítil, jak mne nějaká síla táhne kamsi dozadu. Ještě jsem slyšel, jak říká, že příště se opět uvidíme, ale to jsem již byl na hranici bdělosti.

Od tohoto okamžiku se mé dny staly světlejšími a veselejšími. Žil jsem stokrát šťastněji než předtím. Už ani věčné kyselé deště mi nevadily.

S Veronikou jsme se ve snech pravidelně navštěvovali. Ukázala mi, jak se v prostoru pohybovat, jak vytvářet snové předměty a také jak létat. Bylo to krásné, bezstarostné a kouzelné. Až do té doby, než jsem poznal, že to nejsou pouze sny. Že je to něco víc. Mnohem víc.

Pak se můj svět opět změnil.

Také tento večer jsem usínal na pohovce, zářící lampu před očima. Právě se dostavoval onen známý pocit a já se už chystal vydat na naše místo schůzek. Něco mne však zarazilo a já najednou zjistil, že stojím uprostřed svého pokoje.

Nebyl jsem tam sám. Na pohovce někdo ležel.

Podíval jsem se pozorněji a ke svému překvapení zjistil, že je to moje tělo. Na okamžik jsem pomyslel na vlastní smrt. Brzy jsem však onu děsivou myšlenku zavrhl. Snažil jsem se vzpamatovat a tápala rukama kolem sebe. Narazil jsem na cosi podivného. Od mého astrálního těla se ke fyzickému táhla jakási páska, jakoby utkaná ze stříbrné mlhy.

Ucítil jsem ještě něčí přítomnost. Veronika.

Usmívala se.

„Překvapila jsem tě?“

Příkývl jsem.

„Umím toho teď ještě daleko víc! Mohu celé noci takto cvičit, podívej.“

Přiblížila se ke mně a uchopila mou ruku.

Smysly zastřela závrať. Cítil jsem, že kamsi letíme. Byl to pouze okamžik. To už jsme stáli na naší louce a ona ke mně mluvila jemným mladým hlasem.

„Víš, že jsem dnes byla s tebou?“

Tázavě jsem se na ni podíval.

„Vím, že jsi dnes ráno vstal brzo a pak šel do nějaké staré budovy. Tam na tebe čekal nějaký člověk a ty jsi s ním krátce hovořil. Co bylo dál už nevím, musela jsem zpátky.“

Měla prandu, překvapila mě.

„Jak tohle všechno dokážeš?“

„Není to vůbec těžké. Ráno se v astrálu cestuje lépe. A já vstávám o dvě hodiny později než ty. Zítřka budu s tebou zas. A večer si můžeme vyprávět.“

Tak sbodem...“ Políbila mne na rty.

V tom okamžiku jako když praskne mýdlová bublina, ohlásil se reálný svět a tělo, jež jsem v něm zanechal, mne přitáhlo zpět.

Šedivou clonu za oknem vytrvale omýval déšť. Možná jeden z posledních. Za několik dní skončí jeho vláda a tmavé stíny velkoměsta maličko zesvětlají. Možná si skrz ně najde cestu i slunce.

Na půdě jsem kdysi našel stoletý kalendář. Nejistím z něj sice kolikátého je, ale odškrtnávám v něm dny, které uplynuly od seznámení s Veronikou. Budou to dva měsíce. V astrálu se stýkáme

téměř každý večer. Brzy se setkáme i ve fyzickém světě. Mám už přichystané květiny.

Dnes jsem zatím nepracoval. Nadřizený se od rána neukázal a tak jsem nedostal žádný úkol. Nižak mi to nevadilo. Nestalo se to poprvé.

Vytáhl jsem svou knihu. Ještě jsem o ní Veronice neřekl, ale myslím, že o ní beztak ví. Možná má doma podobnou. Jak jinak by toho tolik věděla o astrálních světech?

Nesnažím se **„Exorcismus duchů vzdušných“** číst chronologicky. Přesto, že jsem již mnohé pochopil, stále je v knize mnoho míst, která mi bez další literatury nic neřeknou. Na Síti ani v knihovně jsem na žádnou knihu či datadisk na podobné téma nenarazil. Ostatně sám tajemný autor knihy naznačil, že číst ji od začátku do konce není nutné.

K některým pasážím jsem se však stále vracel. Jako třeba k této:

„Jistě jsi sbledal, že mezi tebou a tvým novým tělem existuje stříbrná páska. Pokud se pohybuješ, natahuje se dle libosti. Chraň se jí však přetrhnout! Ona je to jediné, co tě s fyzickým životem spojuje. Pokud se stane, že letem na příliš velké vzdálenosti či přeceněním svých sil tuto přetrhneš, nemáš pak žádnou šanci návratu a tvé tělo na zemi umírá. I seznáš pak podobu smrti a nezbuďte ti, než se vydat k dalším existencím.“

Tak takhle vypadá smrt? Představoval jsem si ji horší. Podle knihy je vlastně jen mezníkem, dotekem dalšího života.

Bezděčně jsem pohlédl k oknu, jako bych tam snad čekal nějakou změnu. Zbytečně. Asi bude přšet navěky. Odkud se všechna ta voda bere?

Vrátil jsem se ke čtení.

„Taktéž, pokud se někdo tvého ve spánku opuštěného těla dotkne svou rukou, spojení se poruší a smrt nastane...“

I tyto řádky jsem už četl mnohokrát. Vždy jsem je však přešel bez zvláštního zájmu.

Teď tomu bylo jinak.

Zachvátil mě pocit nepopsatelného strachu.

Veronika!

Je tu se mnou každé ráno! Přestože se její přítomnost nijak neprojevuje, někde uvnitř mé hlavy pracuje fiktivní detektor, který nutí představivost dosazovat Veroničinu siluetu na všechna možná místa, na nichž trávím své pracovní hodiny. Vůbec netuší, jak moc riskuje! Bože, jak se o ni bojím!

Pokud se její vědomí pohybuje v astrálních krajinách, tělo vypadá jako bez života! Viděl jsem přece sám sebe a myslel si, že jsem po smrti! Já však bydlím sám a tak nehrozí, že by se mne někdo pokoušel „křísit“. Ale Veronika! Jednou se zmínila, že žije s rodiči v nějakém starém domě na druhém konci města. Dokonce mi ho ve snu ukázala. A jak je to dlouho, co prozradila, že když delší dobu tráví mimo sebe, má problémy se probudit!

Musím ji nějak varovat!

„Veroniko! Veroniko, jestli mě slyšíš, musíš se hned vrátit do těla! Prosím!“ Skoro jsem křičel. Naštěstí si mého povyku nikdo nevšímal. Budova byla už léta poloprázdná.

Zachvátilo mne zoufalství. Neměl jsem žádný spolehlivý důkaz, zda mne vůbec slyšela. Možná je všechno v pořádku, možná už je dávno vzhůru a chystá se také odejít do práce. Ale možná...

Panebože, co mám a co mohu dělat?

Napadla mne jediná myšlenka. Sám sice riskuji život, ale musím bezpodmínečně zachránit její.

Srazil jsem k sobě tři židle tak, abych na nich mohl pohodlně ležet. Shodil jsem přitom „**Exorcismus duchů vzdušných**“ na zem. Zůstal ležet hřbetem vzhůru, jedna ze stránek se pádem přeložila.

Položil jsem se na židle a zavřel oči.

Nemohl jsem se soustředit. Byl jsem příliš rozrušený. Spánek se nedostavoval.

Takhle to nepůjde! Musím se k ní dostat fyzicky a za každou cenu zabránit, aby se jí kdokoliv dotkl. Jestli je ještě v astrálu, snad mé jednání pochopí a vrátí se dřív, než bude pozdě.

Snažím se zorientovat. Musím si vzpomenout, ze kterého směru její páska přicházela! Vybavuje se mi pohled z okna, líné světlo pouliční lampy, opuštěný park, kostelní věž, spousta cizích domů, šedivá obloha plná deště, pole na kraji města porostlá plevellem, monument atmosférického generátoru, sloupy porcelánových izolantů, na starých drátech tančící statická elektrina.

A tam někde... osamělý dům. Mám to!

Nechal jsem všeho, chvatně sebral knihu ze země a rozběhl se o závod k nejbližšímu stanovišti taxi.

Na opadané fasádě se odrazilo modré blikající světlo. Záblesky modrého světa. Vběhl jsem do domu a schody bral po třech.

Jediné dveře byly otevřené. Za nimi stálo několik lidí. Bylo slyšet něčí vzlykot. Srdce mi bilo tak silně, jako by chtělo vyskočit z hrudníku. Svírala mne zlá předtucha. Vlastně to nebyla předtucha, ale jistota. Někde hluboko ve mně pomalu uhasínalo světlo. Rozklepaly se mi ruce.

Tělo bylo zahaleno bílým prostěradlem. Sklonil jsem se k němu a odhrnul příkrývku. Poprvé jsem ji spatřil na vlastní oči. Byla krásná. Ve smrti.

Utíkám. Cestou mě smáčejí kyselé deště. Mám ještě slzy v očích. Slzy smíchané s kapkami otrávené vody.

Vím přesně, co udělám. Vracím se domů.

Pokládám „**Exorcismus duchů vzdušných**“ na noční stolek nadpisem nahoru. Kostrbatým písmem k němu připisuji jedinou větu.

VŠECHNO JE TŘEBA KONAT S LÁSKOU

Lehám si na pohovku jako obvykle, jenže tentokrát je všechno jinak. Nevratné.

Ještě jednou se zdvihám na loktech a pohledem se loučím s pokojem, který mi nyní nepřípadá tak neosobní a cizí, ale naopak docela přátelský. Jako někdo, koho jsem nenáviděl, ale teď mu odpouštím.

Uléhám a naposledy se zaměřuji na lampu za oknem. Fotony se líně plazí k mému oknu a vytvářejí na mokřém skle zvláštní světelné obrazy.

Soustřeďuji mysl na jediný cíl.

„Jdu za tebou, Veroniko!“

Odpoutávám se od těla a rychle stoupám nahoru. Pokoj, dům, ulice, to všechno zůstává hluboko dole, spolu s mým již nepotřebným tělem.

Stříbrná páska se trhá.

Cítím se volně a lehce jako nikdy předtím. Jsem svobodný. Pozemské věci mi již nepřípadají důležité. Pluji modrým éterickým světlem. Vznáším se nad městem. Z tohoto pohledu se mi zdá svým způsobem krásné.

Shora přichází světlo.

Vydávám se k němu.

Na jednom ze světů vychází slunce. Přichází, aby osvobodilo Zemi od nekonečného deště.

Na konci je vždycky světlo.

©1997 Petr Kaufner

Zkusili jste vyvolat démona?

Slavoj Ševců

Vlastně to není vůbec obtížné. Pokud ovšem víte jak nato. Trochu alchymie, něco elektroniky a slušná porce soustředění, nic zvláštního. Takový démon je velmi užitečný. Jeho orientace v našem světě je sice mizerná, ale pokud jde o to dozvědět se co kdo na vás chystá, kde je co schovaného nebo jak se komu dostat na kobytku, v tom jsou prostě nepřekonatelní. Když jsem vyvolával svého prvního démona překvapilo mě, že se to vůbec povedlo. To co jsem četl v té staré knize jsem pokládal za dobrý vtíp, ale všechno potřebné jsem měl doma tak proč to nezkusit. Démon se sice vzpouzel a vyhrožoval, ale nebylo mu to nic platné. Když jsem se rozvedl s tou potvorou, co se mě snažila přivést na mizinu, nezbyl jí ani halíř. Navíc

tohle všechno bylo docela zadarmo. Démoni jsou bytosti jako my i když tak nevypadají. Vlastně ani nevím odkud a jak se k nám dostávají, ale to co se k nám dostává nejsou oni, ale jejich sny a kdo by se bál snu. Navíc mají schopnost komunikovat jen s tím kdo ho vyvolal nikdo jiný se o nich ani nedozví. Že to není tak docela pravda jsem měl zjistit brzy. Asi týden potom jsem měl podivný sen. Stojím mezi samými démony kteří se mnou vedou dlouhý a nepříjemný rozhovor na téma odplata a náhrada. Probudil jsem se celý zpocený. No nakonec nic není zadarmo. Mě se už měsíc zdá o tom jak uklízím po démonovu Ykovi. Ostatní démony to zřejmě hrozně baví.

©1998 Slavoj Ševců

Přelom

Slavoj Ševců

Dnes odcházím z práce spokojen. Ptáte se, co to je za cvoka, který je v práci na Nový rok a ještě na přelomu tisíciletí? Prostě mi to nedalo. Strávil jsem na tom přeci jenom celý rok, než se mi povedlo napsat program, který dokáže u kteréhokoliv programu změnit počítání času tak, aby bez námahy překonal změnu letopočtu. Ještě naposledy jsem zkontroloval, jestli všechno funguje, jak má. Teď je všechno v pořádku a já jsem spokojen. Všichni ti pomatenci, kteří prorokovali konec světa, měli přece jenom trochu pravdu. Kdybychom zanedbali fakt, že dvouciferné číslo datumu začne v roce dva tisíce znamenat rok nula, tak by se dnes většina počítačů a řídicích systémů zhroutila. Ne, nezachránili jsme svět. A nebyli jsme jedi-

ni, kdo se s tím problémem vypořádal, ale pro mnoho firem tento den znamenal jejich konec. Skutečně jsem měl dobrý důvod k spokojenosti. Nás se to netýká. Nemám nejmenší důvod k nervozitě. Ale proč se tedy cítím tak nesvůj? Jako by mi najednou něco scházelo. Jako by něco nebylo v pořádku. Ale to přece není možné. Tady přece stál strom hned naproti kostelu. Ale kde je kostel? Co se vlastně stalo? Jaká moc ničí všechny starší objekty? Proč najednou všechno mizí? Jakou to má příčinu a jaký účel? To přece nemůže být konec světa. Všechno je jako hrozný sen. Tento svět skutečně zaniká. Snad je přece jen naděje. Je to šílené, ale hvězdy se seskupují do souhvězdí RESET.

©1998 Slavoj Ševců

KNIŽNÍ PUTNA

Část a celek

Tahle knížka s podtitulem *Rozhovory o atomové fyzice* není sci-fi. Nejpřesněji by se obsah knihy dal vyjádřit titulkem *Dějiny atomové fyziky 20. století*. Také by se však dalo říci, že to je kniha o záhadách a tajemstvích a o tom, jak je odhalovat. Rozhodně to není suchá věda. Je to vyprávění o vědě, o jejích možnostech, metodách vědecké práce a spoustě dalších věcí. Autor knihy, Werner Heisenberg, byl jedním z největších fyziků tohoto století a v této knize shrnuje svůj vlastní vědecký vývoj. V jeho případě to však je zároveň i vývoj atomové fyziky, neboť on byl jedním z těch nemnoha, kteří atomovou fyziku v našem století tvořili. Kniha začíná rokem 1919, kdy

se mladý Heisenberg rozhodoval o své budoucí kariéře, a končí rokem 1965. Je pozoruhodné sledovat vývoj jeho názorů: od samého počátku mu nešlo jen o fyziku jako takovou, ale o proces poznání ve všech jeho aspektech. Otázka a možnosti poznání a způsobů, jak ho dosáhnout, tvoří důležitou složku jeho práce. Vše je navíc uváděno v kontextu politické a historické situace a Heisenbergovy názory a postoje jsou zajímavé i z hlediska dnešního chápání některých historických událostí. Autorův komplexní pohled na problémy fyziky a na vztah fyziky a filozofie činí z této knihy skutečně pozoruhodné dílo.

Werner Heisenberg: Část a celek. Přeložil Jiří Horák, Votobia, 1996, 152,- Kč

ZT

Další sny o elektronických ovečkách

v jiném čase a na jiném místě

Philip Kendred Dick v roce 1968 napsal román *Blade Runner*. Česky tento román vyšel v roce 1993 v nakladatelství Winston Smith. V roce 1995 přítel P. K. Dicka napsal další pokračování tohoto románu, ale základy pro pokračování nejsou přímo přejaty z románové předlohy nýbrž z předlohy filmové, která vznikla v roce 1982.

Tento skvělý SF film režiséra Ridleyho Scotta, „*Blade Runner*“, který vypráví příběh policisty Ricka Deckarda, jenž v Los Angeles 21. století pronásledoval a vyřazoval zběhlé androidy replikanty. Na tento kultovní sci-fi film přímo navazuje druhá futurologická vize amerického spisovatele Kevina Wayana Jetera *Blade Runner 2 - Hranice lidskosti*, která rozvíjí především paradoxy konfliktů mezi člověkem a biologickým strojem androidem, jichž se film pouze letmo dotkl. Je to vize plná napětí, tajemna a bizarních scén v částečně postkatastrofickém a z části pořemodernizovaném prostředí L.A., které postihlo zemětřesení a okrajové části města jsou v ruinách. Do těchto ruin se uchýlilo spousta různých živlů a odpůrců přesídlování. I náš hrdina Deckard zde našel nakrátko své útočiště, ale i zde je nalezen.

Na konci filmové předlohy uprchl Deckard s krásnou replikantkou Ráchel, kterou se nyní zoufale pokouší

zachránit, neboť i její život je zabudovanou pojistkou omezen na pouhé čtyři roky. Je však zajat agenty Tyrellovy korporace, která technologii androidů vytvořila, aby našel a zničil neznámého šestého androida, místo něhož kdysi zavraždil člověka - filmovou replikantku Pris. Současně je Rick Deckard, jenž se osamělý a bez přátel probíjí nepřátelským L.A., pronásledován policií, která je přesvědčena podvrženými důkazy, že on je tím nebezpečným replikantem.

Deckard je nebezpečný nejen pro tohoto replikanta, v jeho podvědomí však hlodají nezodpovězené otázky. Policejní smysl mu napovídá, že není všechno tak jak mu je předkládáno, a že ani on sám nedokáže rozhodnout kdo v tuto chvíli je nebezpečnější. Tyrellova korporace, OSN, nebo naprosto nevýznamný android který se pouze chce ukrýt v davu a být obyčejným člověkem.

Deckard je postrkován tak, aby replikant našel k němu nejkratší cestu, a přesto si vyvíjený bývalý policista najde skulinku jak se dopátrat pravdy. Zjistí uje, že i jeho nejlepší přátelé jsou povraždění a jeho bývalí kolegové ač nemají spolehlivé důkazy jej považují za vraha.

I pro něj je překvapením, že Pris je živá, ale v zápětí znovu vyřazená. Tak spáchal vraždu nebo ne? Je replikant nebo ne? A další otázky, na které se mu nedostává odpovědí. Jaké jsou souvislosti a kdo za

tím vším je? Krásná Tyrellova schovanka, nebo OSN? Lásky, nenávisti, nebo moc?

Vyčerpán, potlučen a v nouzi nejvyšší nachází pomoc ve svém bývalém kolegovi, který na tom není o nic lépe přestože mu byl poskytnut druhý život ve formě umělého srdce a plíce, jež jsou podřadným výrobkem Tyrellovy společnosti.

Společnými silami zdolají údajného šestého replikanta, ale příběh nekončí. Krásná Tyrellova schovanka kuje své pikle a miluje Deckarda natolik, že provede záměnu. Kdo je replikant a kdo ne, jak to poznat když test očních reakcí je krajně nespolehlivý. Poznává Deckard kdo je kdo? Možná, ale možná ne. Zamést stopy je snadné, pro tuto lásku obětuje Sarah i celou Tyrellovu společnost, možná že pro to, že chce povýšit morální hodnoty nad peníze, možná že je to jen kvůli lásce. Nožná že Deckarda doopravdy miluje, nožná že jen hledá sama sebe, svou identitu, své sebeuvědomění nebo možná nějakou jinou vyšší hodnotu v lidském životě. Narodila se přece v kosmické lodi nepatřící nikomu. Je svobodná, je bohatá a vlastní Deckarda. Spolu pak odlétají do kolonií a všechno je jinak.

To ale není konec jejich cesty, to není konec blade runnerů. V napínavém pokračování „Noc re-

Hodnocení ****1/2.

Blade Runner 2 - Hranice lidskosti, úspěšné pokračování slavného kultovního SCI-FI filmu. Nakladatel AF167 (1997), Překlad: Jiří T. Pelech, Obálka: Karel Soukup, 232 stran, 129 Kč.

ZdRaMB

Klan 13

Tak jsem si konečně zase jednou koupil Klan, tentokrát lednový. Hned z počátku musím přiznat, že jsem se ani nepokoušel číslo hned po cestě prolistovat. Pro ty, kteří Klan ještě neznají, musím vysvětlit že jde o multimediální CD časopis. Je vidět, že se od té doby mnohé změnilo. Číslo jsou více tématicky zaměřená. U tohoto čísla by se téměř nabízel termín monotematické, ale přestože je z velké části věnováno filmu Hvězdná pěchota a dalším mimozemským invazím v tištěné, filmové i hudební podobě, byl by to termín nadnesený. A je to tak dobře. Dát 89 Kč za časopis se zdá být příliš. Šest set dvacet pět mega

Klan č.13 vydal VOID s.r.o.89 Kč

plikantů“ od téhož autora se dovíme, jak to bylo dál. Jeterovi se podařil akrobatický kousek, odstranil mnoho nesrovnalostí mezi románem P. K. Dicka a filmovým scénářem a vlastním pokračováním.

Knihy je zajímavá, čtivá a přesto, že jde o zcela jiného autora je napsaná tak, že více navazuje na film než na románovou předlohu. I celková idea knihy je poněkud jiná a zaobírá se i jinou myšlenkou. V původním románu idea P. K. Dicka byla poněkud jiná. Souvislosti mezi těmito díly jsou ale natolik zřejmé, že čtenář i při tom že tuto rozdílnost postřehne, nemá žádný nedobrý dojem, ba naopak mu připadá, že právě tak to má být. Velice zdárně k tomu přispěl i vynikající překlad Jiřího T. Pelecha, který použil všech dostupných prostředků českého jazyka, aby se tento román dobře četl a přitom vystihoval skutkovou podstatu stanovenou originálem.

Neuvěřitelná věc, kniha má záložku, na které je obrázek Karla Soukupa z obálky. Přestože je zde tato velmi pěkná a užitečná záložka, vlastně jsem ji nepotřeboval, neboť jsem tento román přečetl jak se říká jedním dechem.

Budeme se těšit na další díl Blade Runnera, tj. na „Noc replikantů“ jež má v brzké době také vyjít česky.

z větší části pakovaných souborů však také není záležitost na dvě hodiny čtení. Obálka slibuje film, počítačové hry, hudbu, comics, hobby hry, divadlo, literaturu a cestování. Klan tohle všechno skutečně obsahuje. Obsažené hry se zdají být dobré, i když poněkud náročné v požadavcích na počítač, obrázky vynikající. Ale abych jen nechválil. Z comicsu jsou tam jen krátké ukázky a kvalita zobrazení videa není při konfiguraci bližící se minimálním požadavkům zrovna nejlepší, ale stále ještě snesitelná. Celkově mohu Klan doporučit – tedy, pokud vás zajímá aktuální téma a máte potřebnou konfiguraci.

ŠeS

Výročí — 8. únor

Před 170 lety, v roce 1828, se v Nantes narodil jeden ze zakladatelů žánru science-fiction Jules Verne. Je snad nepřekladanějším a nejvydávanějším spisovatelem všech dob. Napsal celkem 65 dobrodružných románů, z nichž část patří do žánru vědeckofantastické literatury. Zajímavé jsou jeho schopnosti vymýšlet nové vynálezy a předvídat příští výsledky vědy a techniky. Jeho fantazie byla v tomto směru skutečně neuvěřitelná. Zemřel roku 1905.

ZT

Harrisonovy paralelní světy I.

Jiří T. Pelech

Vážení čtenáři, následuje první část konceptu mé přednášky na Draconu 1997. Berte jej prosím s rezervou a odmyslete si některé rádoby utípné poznámky, kterými jsem kořenil svůj přednes a které jsem byl líný při redakci pro Putnu odstranit. První část se tedy zabývá Harrisonovými pracemi zaměřenými spíše do oblasti sci-fi, druhá část (která vyjde v dalším čísle Putny) se bude zabývat Harrisonovu činností na poli velmi blízkém žánru fantasy.

Jak už jste se mohli dočíst v programu, můj výstup by se měl zabývat u nás dosud málo známou stránkou díla mého oblíbence Harryho Harrisona. Předeseílám, že slovo oblíbenec jsem nepoužil náhodou, takže můj výklad může být trochu nekritický až tendenční. Ale tak to ostatně chodí u všech subjektivních názorů.

Nuže, Harrison je nejen u nás znám především díky svým akčním sériím. Zde mám na mysli zejména *Krysu z nerez oceli* (a ne *Ocelovou krysu*, jak se snaží hrubě zkreslovat jedno z nejmenovaných nakladatelství), *Planety smrti* a – poněkud kontroverzního – *Galaktického hrdinu Billa*. Nedávno se také v knihkupectvích objevily první dva díly trilogie *Ke hvězdám*. Kromě toho u nás vyšlo ještě několik povídkových sbírek a pár samostatných knih, z nichž dvě se přímo týkají tématu této informativní agitky. Ale pěkně po pořádku.

Všechno se dá zařadit do nějaké škatulky, takže vás jistě neudiví, že to provedu i já s Harrisonovými díly zabývajícími se paralelními dějinami našeho světa. Jelikož možných způsobů řazení se nabízí hned několik, pro jistotu si zvolím raději jediný – chronologický. Myslím, že v tomto případě se poměrně zdařile překrývá z dalším způsobem – žánrovým.

Díl 1. — Tunel

Harrison vstoupil podle mých záznamů na půdu románové paralelní historie v roce 1972 knihou *Transatlantický tunel, burá!* Zde si pohrál s myšlenkou dějin, jejichž změna započala prohranou bitvou křesťanů s muslimy, kterou v našem světě naopak prohráli Arabové. Díky tomu zůstal Pyrenejský poloostrov kompaktní muslimskou enklávou, což přímo ovlivnilo dějiny ostatních evropských států. Francie zůstala královstvím, Německo se nikdy nesesjednotilo, Kryštof Kolumbus nikdy neobjevil Ameriku, Británie byla světovou mocností číslo 1 a do sféry jejich vlivu spadala i Severní Amerika, kterou objevil samozřejmě anglický mořeplavec. Protože se Francie nikdy nezasadila o vznik metrické soustavy, používá se všude starých jednotek. I vývoj techniky se ubíral poněkud jinými stezkami, takže ve vzduchu se prohánějí parní letadla (ve kterých se samozřejmě přikládá pod kotle uhlí) a po kolejích rejdí atomové lokomotivy. Proto asi nikoho neudiví, že se jako nejrychlejší

spojení mezi Británií a Amerikou jeví právě železnice. K tomu, aby vlak suchými koly překonal Atlantik, však potřebujete tunel.

A kolem něj se také točí celý děj románu, který je v podstatě pojat jako klasický thriller s milostnou zápletkou. Hlavním hrdinou je americký občan, potomek George Washingtona, jehož předek byl popraven za vzpouru proti britské koruně. Ten má nejen na starosti organizaci práce spojené se stavbou této akce století, ale také miluje dceru šéfa celého projektu – anglického inženýra –, kterému se to samozřejmě ani trochu nelíbí. Stavbu tunelu provází – jak už to v thrillerech chodívá – také samozřejmě spousta problémů a dojde i na pokus o sabotáž. Vše víceméně také samozřejmě nakonec dobře skončí. Mezi starým a novým kontinentem se pod mořským dnem prohánějí úchvatné atomové vlaky, milenci se dočkají svatby a Amerika nezávislosti. Když se představitelé nově vzniklého státu dohodnou na založení republiky, nezbyvá Washingtonovi, než se stát jejím prvním prezidentem. Tolik stručný obsah.

Teď ještě krátká ukázka. Cituji:

Vlak se za svištění větru zanořil do ústí tunelu v Bridgehamptonu a zamířil pod mělký Atlantik. Stále rychleji a rychleji, stejně jako zrychlovaly Gusovy myšlenky, až začali zpomalovat a vynořili se ve slunečním světle ve stanici Grand Banks. Zajeli do nádraží s válcovými vagóny části vlaku určeného pro hluboké moře stojícími z druhé strany nástupiště. Normálně by si cestující prostě přestoupili do druhého vlaku, zatímco jejich zavazadla uložená v kontejnerech by byla také přeložena, vše otázkou několika málo minut. Dnes však byla vyhrazena jedna hodina, aby se lidé jedoucí tímto inauguračním spojem mohli porozhlédnout po umělé ostrově. Gus už viděl nesčetněkrát doky, ve kterých rybářské lodě vykládaly svůj úlovek, překladová nádraží i skladiště zboží, a tak přešel nástupiště a opět si sedl osamocen, stále ještě zahloubán do svých myšlenek, dokud se štěbetající pasažéři nevrátili a nezaujali svá místa, vzdychající nad luxusním vybavením, povykající, když pneumatické dveře se sykotem zapadly na svá místa a pevně se utěsnily. Otevřely se obřímí ventily a vlak bez kol se přesunul do dlouhé a lesklé ocelové prostory, která byla ve skutečnosti přetlakovou komorou. Protože dveře byly už zavřené a utěsněné, rozběhly se vývěvy a vzduch kolem nich byl odsát, až se nakonec celý vlak vznášel bez opory ve vzduchoprázdnu. Teprve tehdy se otevřel průjezd na druhé straně, když se hladký stříbrný plát odsunul do

vzduchoprázdného tunelu, a vlak začal zrychlovat. Umřít vo-
zů nikdo necítil, jak rychle vlastně jedou, což bylo dobré, pro-
tože když se řítí dolů ze svahu Laurentiánského kužele, jeli
stále rychleji, dokud se jejich nejvyšší rychlost nepřiblížila
2.000 mil za hodinu. Protože venku nebylo nic vidět, cestující
brzy ztratili zájem a začali si objednávat nápoje a něco na zub
od pobíhajících číšníků a pár jich dokonce vytáhlo balíček ka-
ret, aby se zabavili. Ale Gus viděl venkovní krajinu v paměti,
zakrytý výkop ve dně oceánu, který ubáněl k obrovskému
údolí Oceánografické zlomové zóny a po plovoucím mostu, jenž
jej překlenuval. Umřeli tady dobří lidé, a oni teď projeli tune-
lem i přes most a dál v jediném okamžiku a už začínali stou-
pat k Azorské stanici, aby znovu vklouzli do přetlakové
komory, tentokrát proto, aby zvenčí vpustili vzduch dovnitř.

Konec citátu.

Jak je vidět, tento román je čistou sci-fi. I když
jsou dějiny na pozadí velmi jiné, hlavní děj se točí
kolem grandiózní stavby a jejích stavitelů. V konstrukci vlaku se Harrison pravděpodobně ne-
chal inspirovat vnitroměstskými linkami londýnského
metra, protože po jeho vzoru jsou vagóny vlaku
vytvářovány podle zaoblených stěn tunelu. Druhým
zdrojem inspirace mu pravděpodobně byly britské
trajekty, které nepřevázejí vlaky, takže cestující si mu-
sí přestupovat z vlaku na loď a zase zpět.

Podotýkám ještě, že tento román psal Harrison
sám, což se nám možná bude za nějakou chvíli ho-
dit.

Díl 2. — Rebel

O druhém románu se zmíním jen krátce, proto-
že se s ním měl český čtenář možnost seznámit
v češtině. Jedná se o *Rebela proti času*. Harrison jej na-
psal v roce 1983 a u nás se objevil před dvěma lety.
Stejně jako ten první, i tento pojednává o dějinách
Ameriky. Tentokrát se ovšem autor vrací pouze do
období Občanské války, do které chce zasáhnout
jistý jižanský důstojník ze současnosti. To, že způso-
bí jen nepatrné změny v toku dějin, Harrisonovi
umožňuje začlenit své hrdiny jak do onoho paralel-
ního, tak do toho našeho světa. Podle mého názoru
je zde hlavní důraz kladen na problematiku rasizmu,
protože hlavním kladným hrdinou je černošský
agent, který má za úkol onoho zlotřilce v minulosti
zneškodnit. To by myslím pro rekapitulaci stačilo. I
tento román napsal Harrison bez cizí pomoci.

Díl 3. — Ráj

Konečně se dostáváme k rozsáhlejšímu projek-
tu, se kterým se mohli tuzemští čtenáři seznámit jen
částečně. Mám na mysli trilogii *Na západ od Edenu*,
která jde pro změnu pořádně do minulosti. Jednotli-
vé díly vznikaly v letech 1984 (*Na západ od Edenu*,
česky *Na západ od Ráje*, Laser, 1995), 1986 (*Zima
v Edenu*) a 1988 (*Návrat do Edenu*). Pokud jste nečetli

alespoň první díl, byli jste ochuzeni o úžasné nápady
z nejrůznějších oblastí života. Takže stručný úvod do
děje pro ty, kteří nečetli ani české vydání prvního dí-
lu.

Podle jedné z teorií vymřeli dinosauři následkem
klimatických změn vyvolaných po zásahu obrovské-
ho meteoritu kdysi před 75 miliony let. V Harrisonově
paralelním vesmíru k žádné podobné
srážce nedošlo, takže dinosauři měli dostatek času,
aby se podle Darwinových teorií vyvinuli od jedno-
dušších ke složitějším, od nemyslicích tvorů ve vyso-
ce inteligentní bytosti. Jakýmsi způsobem se ovšem
paralelně k plazům vyvíjeli i primáti, kteří si v klidu
žijí v chladnějších oblastech, ve kterých by studeno-
krevní živočichové příliš velkou aktivitou nehyřili.
My se však se ocitáme na Zemi na počátku ledové
doby, kdy postupující sněh a led vyhání lidi z jejich
tradičních lovišť dále na jih, který byl až do té doby
osídlen pouze ještěři. Ti zprvu považují lidi jen za
další pochybné teplokrevné živočichy, kteří se hodí
snad jen jako zpestření jídelníčku. Lidé se však uká-
žou být srdnatým, lstivým a houževnatým nepříte-
lem, a tak začíná boj na život a na smrt, boj, který se
může vyvíjet zcela libovolně. Vyspělejší ještěři zpra-
vidla vítězí díky využití nejnovějších poznatků vědy,
zatímco lidé vynikají zejména lstivostí. I když plazi
savce proklátě drtí, není nic rozhodnuto, na scéně se
totiž pohybuje člověk, který vyrůstal v prostředí ješ-
těřů, takže zná nejen jejich řeč, ale i psychologii.

Harrison přizval ke spolupráci na této knize
pestrou škálu odborníků, kteří mu pomohli vyvinout
věrohodné biologické stroje, dorozumívací prostřed-
ky jednotlivých ras i filozofii inteligentních ještěrek i
různých lidských ras. Další rozměr trilogii dodávají
propracované kresby Billa Sandersona (se kterými
jsme se mohli setkat i v českém vydání 1. dílu). Tento
projekt je natolik dobře propracovaný, že jej provádí
několik desítek stránek vysvětlivek, rejstříků a slovní-
ků. Společenský život plazů se totiž značně liší od
toho našeho. Dominantním pohlavím jsou zde sa-
mice, které se starají o správu, dobývání nových
území, lov a koneckonců i o vedení boje. Oproti to-
mu samci jsou považováni za jemné pohlaví, protože
jsou nevzdělaní, nechápaví a spíše citově zaměření.
Nejspíš to souvisí s faktem, že vajíčka jsou po
oplození uložena v těle samců, a to až do doby, kdy
se vylíhnou jacísi pulci, kteří žijí v moři. Když dospě-
jí, vracejí se s vody na břeh a zapojují se do společ-
nosti. Způsobu života pod vodou je přizpůsobena i
řeč těchto živočichů, protože mluvit pod vodou je už
na první pohled velmi složité. Takže ještěři se doroz-
umívají hlavně posunky, ale v podstatě celým tělem.

A do komunikace se zapojují i barvy, protože tito živočišové jsou schopni měnit zabarvení svých dlaní.

Další zajímavou vývojovou větví jsou Dcery života, přezdívané též Dcerami smrti. Ještěří totiž žijí v těsně propojených komunitách a jsou ovládnuti společným duchem natolik, že po opuštění společnosti umírají. A trest vyhnání je tím nejkrutějším z trestů. Oproti tomu Dcery života vyznávají jakýsi zvláštní druh víry, která jim pomáhá přežít i osamění, a která jim zabraňuje zabít jakékoli inteligentní tvory, a tedy i lidi. Tento myšlenkový proud se ukazuje jako životaschopný, protože právě jen Dcery smrti jsou schopné přežít zkázu jednoho z měst. Jeho ostatní obyvatelé totiž umírají z důvodu nenahraditelné ztráty domova. Další uličkou ve vývoji ještěřů představují zdivočelé kmeny, které jsou na nižší vědecko-mechanické úrovni a jejichž společenský život je mnohem podobnější lidskému. Samci jsou zde rovnoprávní se samicemi, potřebné nástroje se nešlechtí z geneticky upravovaných živočichů, ale jsou vyráběny z dostupných materiálů, jako je to obvyklé právě u lidí. I tato skupina se ukazuje být jako životaschopná, ovšem pouze do doby, než se setká se svými pokročilejšími příbuznými.

I když se děj odehrává v době, kdy jsou světadíly zformované do současného tvaru, lidé se nacházejí ve vývoji kdesi v době mezi lovci a prvními zemědělci, takže prozatím ještě příliš rozumu nepobrali. Autor si toto společenské faux pas uvědomuje, a proto ve druhém díle představuje rasu lidí velrybářů, kteří jsou nejen mnohem šikovnější a technicky zdatnější, ale také inteligentnější. Jejich způsob života je dosti rozpustilý, z ničeho si nedělají těžkou hlavu a dovedou se radovat i z těch nejběžnějších věcí. Mnohé napovídá tomu, že se jedná o Eskymáky, takže autor si neodpouští alespoň jednu úlitbu menšinám naší současnosti. I s mytologií, filozofií a jazykem těchto kmenů si Harrison se svými poradci pěkně pohrával, takže před námi defilují věrohodní hrdinové, kteří mají vlastní národní identitu se všim všudy.

Nyní je na řadě další krátká ukáзка. Cituji:

Když všechno jídlo zmizelo, Paramutan odběhla k ikkergaku, nyní ležícímu na pláži za ustupujícím odlivem, a vyvěkli ven balíky se zbožím. Hanath s Morgilem přinesli na pláž své nože a broty oštěpů a s velkým vzrušením a povykáním byl obchod zabájen. Armun byla plně zaměstnána coby překladatelka. Kerrick vysedával na duně stranou všeho toho poprasku a Kalaleq za ním přišel a připojil se k němu.

Kerrickovi se teď zase začaly vracet znalosti jazyka a hovor byl snazší.

„Byli jsme naplněni strachem, když jsme zjistili, že všichni lovci odešli,“ začal Kalaleq.

„Odešli ze severu a od sněhu. Táboříme na jihu daleko odtud. Lov je dobrý a celou dobu je teplo.“

„Já bych zemřel! Dokonce i tady mě to vedro spaluje.“ Kerrick se nad tím usmál, kožený oblek měl těsně přimknutý k tělu proti ledovému oceánskému větru. „Nalovili jsme spoustu ryb, našli jsme si jisté rostliny, které musíme mít na takeuuk, listy a vnitřní kůru jedněch stromů, ke zkevašení s vodou, abychom měli co pít. Ale potřeba nožů je velká a my jsme plakali strachy, že se vrátíme bez nich. Teď ale pláceme radostí, že jsme vás našli – a broty oštěpů také.“

Armun se k nim přidala, podala Kalaleqovi složený čtvereček ručně tkaného plátna. Kalaleq jej rozložil a podržel jej proti obloze.

„Co je to, neuvěřitelné! Jemné jako kůže na dětském záděčku. A také pěkně voní.“

„To je pro Angajorqaq,“ řekla Armun. „Může to nosit takhle na hlavě, půjč mi to, ukážu ti jak. Je to utkáno z vláken jedné rostliny. Toble dělají Sesek. Jsou to lovci, kteří žijí ve vnitrozemí, daleko od moře.“

„Ach, jak jsou šikovní, i když musí denně naříkat, že nemají možnost vidět oceán. Je tady tolik divů, tohle plátno, vaše oštěpy, vaše luky, vaše broty, vaše nože, ekkotaq – musím se ještě něčeho najíst!“

„I vy máte spoustu divů,“ řekla, když se smála a odstrkovala od sebe jeho ruce. Jídlo a sex, to je život Paramutan. „Váš ikkergak, ve kterém se plavíte, vaše harpuny k zabíjení, malé lodky s plachtami, čerpadla a pišťalky.“

„Máš pravdu – jsme opravdu dobří! Vyrábíme tolik věcí, že mi z tobo jde hlava kolem, když na to jen pomyslím.“

Kerrick se smál tomu chvástání a všem těm artefaktům, o kterých si vzájemně vyprávěli, všechny ty věci, které vyrobili. Tanu, Paramutan – dokonce i Sasku. Byli tak rozdílní, a přitom tak stejní. Vyráběli věci. Tak brožně odlišné od Yilané, které nedokázaly vyrobít nic. Pouze samci Yilané byli tvořiví. Byli to umělci, vyráběli kovové sošky, a ti dva, kteří unikli z banalé, se dokonce naučili rybařit a lovit. Avšak samice netvořily nic. Všechno, co měly, bylo vypěstováno. Byly v tom dost dobré, nebo přinejmenším vědkyně byly dobré. Ale i tak nebyly schopné vyrobit dokonce ani něco tak prostého jako je oštěp.

Potom Kerrick dokonale znehybněl, když ho zasáhla ta myšlenka. Pochopení, že svět není tím, čím si vždycky myslel, že je. On se narodil jako Tanu, avšak vyrůstal jako Yilané a tolik jeho myšlení bylo stále ještě Yilané.

Ale teď už ne! Teď viděl budoucnost jasněji. Už věděl, co musí udělat.

Konec citátu.

Dokončení příště

ZVĚDAVÁ PUTNA

Robert Silverberg v Barnes and Noble

Americké vydavatelství Barnes and Noble (<http://www.barnesandnoble.com>) patří k těm firmám, které používají Internet již jako plnohodnotnou součást své marketingové strategie. V rámci zvýšení zájmu čtenářů o nově vydávané knihy také mimo jiné pořádají interaktivní besedy se známými spisovateli. Těchto seancí se může zúčastnit kdokoli ze světa, kdo má přístup k Internetu. My Evropané jsme v mírné nevýhodě, protože si musíme prodloužit noc. Tento rozhovor totiž začal 20. listopadu v 1:00 ráno. Ale co bychom pro vás neudělali. Nyní si tedy můžete přečíst překlad rozhovoru Roberta Silverberga s několika desítkami fanů z celého světa zejména nad jeho knihou Šermíři z Majipooru. Pro zjednodušení budou všichni tazatelé označeni **T**, moderátorovi přidělime **M** a R. Silverberg dostane značku **S**.

- M: Dobrý večer. Jsem redaktor Barnes and Noble a budu psát za pana Silverberga, který se rozhovoru účastní prostřednictvím telefonu. Vítejte, pane Silverbergu, a děkuji, že jste se k nám dnes večer připojil. Jak se vede v Kalifornii?
- S: Inu, slunce svítí, příjemný den, takový, jaký tady máme rádi.
- T: Proč jste čekal tak dlouho mezi jednoduchými knihami z Majipooru?
- S: Dělal jsem jiné věci. To je prosté. Ale teď už nečekám; včera jsem začal novou knihu o Majipooru.
- T: Uvažujete alespoň trochu o tom, že byste přepracoval svou klasickou povídku „Plout do Cařihradu“ na plnohodnotný román?
- S: Ne. Občas některé své povídky rozšiřuji, ale myslím si, že tahle dobrá taková, jaká je.
- T: Myslím, že máte nejvíce pseudonymů ze všech, o kom jsem kdy slyšel. Jak se rozhodujete, kdy použít pseudonym, a došlo někdy k tomu, že jste chtěl publikovat pod vlastním jménem, avšak nakladatel dal přednost nějaké přezdívce?
- S: Pod pseudonymy jsem psal před 25, 30, 40 lety. Tehdy jsem byl tak produktivní, že jsem potřeboval zveřejňovat své práce pod spoustou jmen. Ale všechno, co jsem napsal od začátku 70. let, bylo od Roberta Silverberga.
- T: Líbí se mi všechny vaše práce, ale myslím si, že *Umírat v nitru* je vaše – nebo *obecně* – nejlepší knihou. Považujete ji za svou oblíbenou? A pokud ne, která je vaší nejoblíbenější?
- S: Ano, myslím, že *Umírat v nitru* je jedna z mých nejlepších.
- T: Roberte, vaší ženou je autorka Karen Haberová, že? Čtete si navzájem své práce a radíte si v počátečních fázích, a nebo se vzájemně vyhýbáte hodnocení knih toho druhého? Mimochodem, líbí se mi knihy vás obou.
- S: Ano, spisovatelka Karen Haberová je moje manželka. Obyčejně mi lidé říkají Bobe. Čteme si vzájemně své knihy a podrobujeme je drtivé kritice.
- T: Napsal jste někdy nějakou beletrii mimo žánr SF? Myslím, že vaše práce jsou úchvatné!
- S: Před dlouhou dobou jsem napsal od všeho něco. Prostě vše, na co si vzpomenete, ale ne v průběhu posledních 25 let. Za tu dobu to bylo všechno buď sci-fi nebo fantasy.
- T: Stále se ještě účastníte archeologických výzkumů?
- S: Cestuji na různá místa ve starobylém světě a snažím se o nich dozvědět různé věci. Ale dlouho už jsem žádnou archeologickou knihu nepublikoval.
- T: Dáváte přednost psaní románů před povídkami. Napsal jste nějaké nové povídky, o kterých bych měl vědět? Je těžké držet si přehled na trhu povídek.
- S: Když píšu povídky, dávám přednost románům, a naopak. A myslím, že letos (1997) jsem žádnou povídku nenapsal, ale není v tom žádný záměr, prostě se to tak přihodilo.
- T: Proč vám trvalo tak dlouho napsat tuhle knihu? Pracoval jste pouze na *Šermířích*?
- S: Když začnu psát knihu, soustředím se pouze na ni. Nepíšu nic jiného, dokud ji nedokončím. A trvalo mi to tak dlouho proto, že je to dlouhá kniha.
- T: Jak se liší sci-fi časopisy 50. let a těmi, které vycházejí dnes? Vy jste je četl všechny.
- S: No, v 50. letech jich bylo víc, ale myslím si, že dnes jsou kvalitnější – a dnešní redaktori mi připadají méně diktátorští.
- T: Jaké jsou vaše dosavadní zkušenosti s Hollywoodem? Máte nějakou veselou historiku?
- S: (smích) Zaplatili mi spoustu peněz, abych napsal první film Star Trek. Spoustu autorů si pozvali, pohovořili si s nimi a zase poslali pryč. Já jsem byl jedním z nich. Ale obecně mám

- s Hollywoodem velmi přátelské vztahy, protože se tam nezajímám o kariéru.
- T: Nebydli jste náhodou kdysi ve stejném domě jako Harlan Ellison? Byli jste přáteli?
- S: Vybleli jsme ve stejném domě v New Yorku v roce 1955. Tehdy jsme byli přáteli a stále jimi jsme.
- T: Musíte určitě studovat historii, abyste dokázal popsat prostředí ve vašich *Kronikách*. Jaký úsek dějin studujete a který nejvíce obdivujete.
- S: Dějiny starého světa.
- T: Jsou na obzoru nějaké další knihy z Majipooru?
- S: Systém vlády v Majipooru je založen na Římské říši – abych dokončil odpověď na předchozí otázku. A ano, právě jsem začal další knihu o Majipooru.
- T: Koho považujete za otce literatury SF/fantasy?
- S: Science fiction? Pro mě je tou nejlepší postavou H. G. Wells. Fantasy? E. R. Eddison a Lord Dunsany.
- T: Jakou musíte mít disciplínu při psaní, abyste toho dokázal napsat tolik? Nikdy jsem neslyšel o nikom, kdo by publikoval a sestavil tolik knih jako vy.
- S: Pracuji pět dní v týdnu, a nikdy nevynechám ani jeden den, když pracuji na nějakém projektu. Takže – stavím se k tomu jako ke skutečné práci.
- T: Máte v plánu nějaké další knihy o Gilgamešovi?
- S: Ne, v této době mě zaměstnává Majipoor. Ale člověk nikdy neví...
- T: Chci vám poděkovat za vaši práci. Vyrůstal jsem na vašich povídkách (hlavně v antolo-
- gích, které jsem kupoval), které mi také pomohly přežít spoustu rodinných výletů. Kdosi zmiňoval Hollywood – na které filmy (natočené podle vašich prací) bych se měl podívat?
- S: Ze všeho nejdříve vám děkuji. Je to milé slyšet. Přípravuje se film *Kniba lebky* (*The Book of Skull*) a také jsem slyšel o projektu, který se zabývá *Člověkem v bludišti*.
- T: Neplánuje se vydání všech vašich povídek v sérii sbírek?
- S: K tomu už došlo v Anglii a vyjednávám, aby tato série byla publikována zde.
- T: Myslíte si, že se v následující deseti letech objeví nějaký podobný subžánr jako kyberpunk v 80. letech? Pokud k tomu dojde, myslíte si, že je to periodický fenomén, jakýsi druh evolučních skoků?
- S: Propána! Já nevím! (smích) Až se to objeví, uvidíme, co to bude.
- T: Je pro vás těžké sestavovat antologie, když se s každým znáte? Berou si to lidé osobně, když si nevyberete jejich povídku do antologie?
- S: To je dobrá otázka. Snažím se, abych nikoho neučinil smutným. Když se mě nějaký přítel zeptá: „Proč jsem nebyl v té knize?“ řeknu jim: „Nemohl jsem najít nic od tebe, co by se do té knížky hodilo.“ A to obvykle docela dobře prochází.
- T: Začal jste psát ve velmi nízkém věku! Myslíte si, že jste byl nějakou vyšší mocí vyzván, abyste se chopil pera?
- S: Ne. Prostě jsem chtěl. Myslel jsem si, že psát science fiction je skvělá věc.

*Připravil –jtp–
dokončení příště*

Rozhovor s Ondřejem -Astonem- Neffem

**exkluzivně pro AmberZine
7. 12. 1997, hotel Santon, Brno**

AZ: Ted' ke druhé fandomové noze - to jsou fanziny. Vzpomínáš si na nějaké první fanziny v Čechách, např. když ještě nebyly tak dokonalé kopírky a fanziny se šířily psacím strojem?

ON: Přirozeně. První významný fanzin byl teplický Sci-fi, vycházel od roku 81, než ho po dvanácti číslech zakousli, důležitý byl matfyzácký Villoidus, samozřejmě že cyklostylovaný, pak to byly fanziny Makropulos a Leonardo, Laser - všechno cyklostyl. Od 84 to byl Interkom, ten vychází dodnes. Dohromady se za těch deset let objevilo nějakých šedesát titulů. Fanziny měly obrovský význam pro lidi. Jednak tam mohli publikovat

povídky, je strašně důležité, aby si to zkusili, jaké to je, být zveřejněný. Psaní do šuplete je ošemetná věc. Nevadí, že je to publikum malé, ale musí být nějaké. Autor musí mít konkrétní představu, pro koho píše a musí mít kontakt s lidmi. No a to právě fanziny umožňovaly, to byla jejich role. Pak také významná věc - kritika, která se tam postupně rozvinula. Ze začátku byla velice krotká. Dnes, člověk zvyklý na Rigor Mortis nebo na jiné výkony brutality, si ani nedokáže představit, jak krotké to tenkrát bylo. Opatrné odříkání děje a „Velice se mi to líbilo“ na závěr. „Myslím, že to mohlo být lepší“ - podobně to bylo stavěno. Lidi se báli natvrdo sci-fi kritizovat, aby se toho nějaký

Komanč nechyt a nezatrh sci-fi jako třídu! Až postupně se vyvinul specifický druh fanzinové kritiky, velice tvrdé.

Ohrmný krok dopředu znamenalo, když začal vycházet Interkom, který vychází dodnes a je to podle mě mimořádně důležité periodikum našeho fandomu. Kdo se zajímá více o SF, měl by si ho abonovat. Je to pořád ještě celkem levná věc a ve knižních speciálkách je k němu přístup. Dřív nebyl, ale dnes se dá koupit jako jakýkoliv jiný časopis. Tedy doporučuji každému, kdo má „byť jen lehce hlubší“ zájem o SF, aby se ho naučil pravidelně sledovat.

A samozřejmě uzavřu Ikaríí- původně to byl také takový semi-fanzin.

AZ: To je právě má další otázka. Jak to bylo s Ikaríí?

ON: Ikarie začíná na sklonku totáče v klubu ADA. Konec osmdesátých let byl daleko volnější než to, co předcházelo. Dřív nebylo myslitelné, aby vycházelo něco na takové široké bázi! Náklad šel určitě do set, pokud to nebyly tisíce - to by ti řekl Jarda Olša, který byl u výroby. Nebylo to moc, tedy určitě ne třeba pět tisíc. Bylo to tedy masivněji produkováno.

Formálně mohla být Ikarie šířena jen mezi členy organizace Svazarmu. Museli jsme kvůli tomu vstoupit do Svazarmu! Já jsem šíleně řval, nebyl jsem ničeho členem a nakonec jsem musel vstoupit do Svazarmu, abych to mohl psát. Tím spíš jsem řval, že jsem byl v redakci.

S tím je spojená ještě jedna pikantní příhoda. Jarda Olša na úplném sklonku totáče dosáhl toho, že vyšla oficiálně fandomová kniha. Byl to Conan - nějaké povídky. Myslím, že sběratelsky to bude jednou raritní věc. Tehdy vycházelo už spousta knížek, vždycky víceméně pokoutně, vydávání bylo tenkrát dokonce i zákonem zakázané. Kdyby z toho Komanč chtěl dělat maléry, tak klidně mohl, pokud ale vím, tak nikdy malér nebyl.

Jarda chtěl, aby konečně ve fandomu vyšla **oficiálně** knížka, míloval ISBN, chtěl aby to bylo v knihkupectvích. No a knížky v zásadě schvaloval Třetí odbor ministerstva kultury. Já znal jeho šéfa dr. Kubálka, který nastoupil po dr. Kristkovi - ten má zásadní zásluhu na potlačování sci-fi u nás, ve srovnání dejme tomu s Polskem, Maďarskem, ale i Rumunskem. Kubálek býval kdysi principálem loutkového divadla, ve kterém jsem byl osvětlovačem. Složitými peripetemi se stal hlavním cenzorem přes knihy. Zašel jsem za ním na cenzuru, neboli třetí odbor ministerstva kultury, a fedroval jsem, aby povolil toho Conana. On to byl vcelku

hodný člověk, ten dr. Kubálek. Strašlivě se sice kroutil, ale nakonec jsem ho zlomil a říkal mi: „...Je to ten Svazarm, že ano...“. Já na to „Ano! Conan, to jsou ty meče, a tak...“ a snažil jsem se ho tímto způsobem tlačit do kouta. A on na to řekl: „Tak dobře, já vám to podepíšu, ale musíte mi slíbit, že příští kniha, kterou vydáte, bude o střelbě ze vzduchovky!“

AZ: Fanzinová budoucnost. Zabýváš se jedním osobním fanzinem a ten je na Internetu. Tak by mne zajímalo, co si myslíš o malých periodících, o nezávislých tiskovinách, at' už na papíře nebo na jiném mediu.

ON: Je to naprosto skvělá věc. Věřím, že budoucnost to má významnou, tím, jak se budou rozvíjet i kopírovačí techniky a nové technologické principy, bude jich možné vydávat víc a líp. Je to důležité pro lidi, které je píšou.

Tak třeba si vzpomínám na případ - Pavel Kosatík jako gymnazista začal jako vydavatel fanzinu Siréna. Psal ho na stroji sám a posílal ho asi pěti lidem. Já byl jeden z nich, bohužel mi Sirénu někdo ukradl. Psal brilantní články, eseje, povídky, drobné texty, kritiky, Pavel na tom vyrostl, naučil se formulovat myšlenky a kriticky se dívat na literaturu a kolem sebe. Tohle bude vždycky zapotřebí, poněvadž komerce ve velkých médiích vždycky lidi omezuje, nutí je psát na objednávku to, co chce náčelnictvo média podle předpisu marketingového oddělení.

Internet hodně pomohl začínajícím autorům právě tím, že produkce je přístupnější. Kdo se dozví adresu, tak si může číst, at' je kdekoliv, kdežto rozmnožované fanziny jsou limitovány distribučně a dostanou se do rukou obtížněji.

Ale i ty, které kolují v několika kusech v omezeném okruhu lidí, mají veliký smysl. Jak pro své tvůrce, tak i pro lidi, kteří jsou jimi zasaženi, protože to v nich odstartovává psychické pochody, které by v nich jinak nenastaly. Dívám se na to velice optimisticky. Nedovedu si představit, co by se muselo stát, aby byli lidé natolik zhlouplí, nebo omrzeli a líní, aby přestali psát a přestali zkoušet nové věci, na malé ploše, pro omezený okruh.

AZ: Doplňující otázka - vztah komerce a fandovství, tobo, jak moc se tyto věci vzájemně vylučují? Pokud něco lidé dělají z čistého zápalení, někdy se ten duch vytratí, jakmile se věc stane seriózní a lidé ji začnou brát vážně. Jak moc se to dá udržet pobromadě?

Dám příklad s Ikaríí, už tedy s tou profesionální, kterou jsem založil na půdě Mladé Fronty. (Pak se ukázalo, že to byl moudrý čin, protože je obrovská výhoda, když je časopis součástí zavede-

ného vydavatelského domu, zejména ve vztahu k distribuci a výrobě).

Když jsme to začali dělat, Hauserová, Kosatík, Olša, měli jsme jakousi představu, kdo jsou čtenáři Ikarie. Mysleli jsme si, že jsou to takoví příjemně chytří lidé, jako jsou na conech a tak jsme ten časopis koncipovali jako chytrý literární časopis - a málem jsme na to příšerným způsobem doplatili. Osudová byla Ikarie č. 3, kde byly hlavním trhákem Satanské verše. Lidé řvali vzteky, náklad neklesal, ten padal jak balón ve verneovce! V sedmičce jsme otiskli Rymanův Ten šťastný den, já to překládal - bylo to o světě, ve němž vládnu ženy, muži jsou v koncentráku a vládnu jim buzeranti. Telefonovali jsme Rymanovi do Londýna autorovi a on se ptal: „To opravdu chcete přeložit? Vy jste se zbláznili!“ A měl pravdu, ten člověk. On z toho měl patálie v Anglii a my z toho měli patálie také. Ikarie málem za ten první ročník naše intelektuální iluze nepřezila.

Tak třeba obálky. My měli připraveny hezké surrealisticko-výtvarné obálky do zásoby a lidé také řvali vzteky. Ve dvojce měl být na obálce Saudek, k Harrisonově Kryse z nerez oceli. To už jsme měli signály, že lidi stojí o tvrdou scifárnu a ne o saudkovské žertíky. No jo, jenže co tam dát místo Saudka. Tenkrát jsem u Karla Pacnera v kanceláři viděl válet obrázky od Theodora Rotrekla - už jednou otištěnou ilustraci pro nějaký Pacnerův článek pro VTm. Volal jsem Theodorovi do Bezděkova, jestli nemá něco proti tomu,

že to dáme na obálku. „Ondřeji, vždyť to je taková sračka!“ Já na to: „Ne, to je přesně to, co čtenáři potřebují.“ Dali jsme to na obálku a několik let to bylo v anketách hodnoceno jako nejlepší obálka Ikarie! Byl to tedy obrázek do té míry komerční a bezvýznamný - vždyť Karel měl na něm hrnky od kafe - to je ilustrace toho, kam tlačí komerce.

Nebo nedávno: napsal jsem povídku Copyright. Nabídl jsem ji Ikarii, oni mi řekli „To by náš čtenář nepochopil.“ a vyhodili mě s tím.

AZ: *Tu si pamatuju, publikovali jsme ji snad jako první, poněvadž jsme přišli na to, že znak '©' lze vytvořit v HTML. Pak vyšla tuším v Klonu.*

ON: Ano, já ji dal do AmberZinu, pak vyšla v Klonu.

To je jen na ilustraci toho, že ta komerce má jaksi - neříkám že negativní- vliv, já bych to nehodnotil. Je bezesporé, že má vliv na tvář profesionálních produktů.

Ale ta otázka tuším zněla... jestli to ty lidi nějak neomrzí.

Myslím že ne, ta parta, která dělá Ikarii, ji dělá s ohromným zaujetím a chutí a pokud mají ambice jiné - Ivan Adamovič dělá například Živel, kde může naopak alokovat věci zcela ztřeštěné a naprosto avantgardní, když má chuť - v té svobodné době vždycky může člověk svou osobnost uplatnit.

Někde jsem četl krásnou větu: „Kdo chce, najde si prostředky, kdo nechce, najde si důvody“.

Dokončení příště.

Ptal se Pavel -BVer- Šuchmann.

Diktafon zapůjčil Jiří -Pes- Pelech.

VĚDA A TECHNIKA V PUTNĚ

Kvantová teleportace

V prosinci 1997 byly publikovány první výsledky experimentů s kvantovou teleportací. Teleportace je běžnou každodenní záležitostí např. pro všechny fanoušky Star Treku. Stačí k tomu pouze jednoduchý příkaz a kapitán Kirk zmizí z lodi Enterprise a materializuje se na povrchu nějaké planety. Nyní však vědci zjistili, že teleportace je reálná, i když zatím jen v přísně vymezených hranicích.

V časopise Nature z 11. 12. 1997 informoval Anton Zeilinger, že se svými kolegy z Univerzity v Innsbrucku experimentálně prokázali, že vlastností kvantového stavu částice světla - fotonu - mohou

být teleportovány z jednoho fotonu na druhý, libovolně vzdálený. Kvantová teleportace, poprvé navržena v roce 1993 Charlesem Bennetem z IBM, umožňuje fyzikům vzít foton nebo jakoukoliv jinou částici kvantových rozměrů a přenést její vlastnosti (např. polarizaci) na jiný foton - a to dokonce i tehdy, když tyto dva fotony jsou na opačných stranách galaxie. Důležité je, že toto schéma přenáší do vzdáleného místa vlastnosti částice a ne částici samu o sobě. A stejně jako kapitán Kirk ze Star Treku, jehož tělo je nejdříve rozloženo v teleporteru a poté rekonstruováno na místě určení, musí být stav originálního fotonu zrušen, aby mohla být vytvořena přesná rekonstrukce na druhém fotonu. V Innsbruckém expe-

rimentu vědci vytvořili pár fotonů A a B, které byly kvantově mechanicky „propojeny“: polarizace každého fotonu byla v neurčitěm (fuzzy) stavu, avšak tyto dva fotony měly přesně definovaný vzájemný vztah. Jestliže jeden foton byl později změřen a měl např. horizontální polarizaci, potom druhý foton se nutně musel zhroutit do komplementárního stavu vertikální polarizace. V experimentu jeden z „propojených“ fotonů A dopadne na optické zařízení v přesně stejném čase jako „zprávoý“ foton M, jehož stav polarizace má být teleportován. Tyto dva fotony vstoupí do zařízení, kde se stanou nerozeznatelnými, tudíž zastíní naši znalost o polarizaci částice M. Vědci ověřili, že pokud je polarizace M komplementární k polarizaci A, potom polarizace B musí přijmout stejnou hodnotu jakou má M. Jinými slovy, ačkoliv M a B nikdy nebyly v kontaktu, částici B byla nastavena polarizační hodnota M a to okamžitě, třeba na vzdálenost celé galaxie. Zatímco fyzikové nepředvídají možnost teleportace velkých objektů jako jsou lidé, najde toto schéma použití při konstrukci kvantových počítačů a v kryptografii.

Jiná verze kvantové teleportace byla publikována vědci v Itálii a Anglii (Francesco DeMartini, Univerzita v Římě). Stejně jako při Innsbrucké teleportaci byl použit pár „propojených“ fotonů. Zatímco Innsbrucký experiment teleportoval hodnotu polarizace třetího „zprávoého“ fotonu na jeden z „propojených“ fotonů, Římské schéma kóduje specifický stav polarizace jednoho z „propojených“ fotonů a předává tento stav na druhý „propojený“ foton. Ačkoliv se to liší od Innsbruckého experimentu (který měl 25% míru úspěšnosti teleportace) a od originálního teoretického návrhu teleportace, toto schéma funguje 100% doby, kdy přijímač aplikuje správnou transformaci na druhý foton. V jiné teoretické práci navrhují Sam Brausteín z Univerzity ve Walesu a Jeff Kimble z Caltechu experimentální metodu pro rozšíření kvantové teleportace: od přenášení diskretních veličin jako je polarizace na přenášení spojitých veličin jako je amplituda elektrického pole asociovaná se světelnou vlnou.

ZT

Voda na Měsíci?

Podle dat přijatých ze sondy Lunar Prospector, je možno soudit, že na Měsíci je voda. Pokud je to pravda, přítomnost zledovatělé vody na Měsíci zvýší pravděpodobnost založení lidské lunární kolonie. Je totiž mnohem pravděpodobnější, že lidská základna bude založen dříve na Měsíci než na Marsu. Potvrzení se dočkáme v průběhu několika týdnů.

Vědci po několik dekád spekulovali, že na Měsíci může být až miliarda tun ledu pohřbeného hluboko v kráterech, kam slunce nikdy nedosáhne. Podle dat odeslaných ze sondy je velmi pravděpodobné, že v hlubokých trhlinách kolem jižního pólu se nalézá voda a led.

Lunar Prospector odstartoval 7. ledna z Floridy na nosiči Athena. 12-měsíční výprava zahrnuje také mapování lunárního povrchu, aby bylo možno poznat jeho složení a gravitační a magnetická pole.

Celkové náklady na projekt dosahují necelých 36 mil. dolarů, což zahrnuje sondu, vědecké přístroje, sestavení a testování, start a kompletní podporu výpravy. Tento projekt vznikl jako soukromá iniciativa v režii kalifornské firmy Lockheed Martin a má mimo jiné ukázat, že v blízké budoucnosti je možno realizovat malé, nenákladné výpravy, které přitom zaručí vysoce kvalitní vědecké výsledky.

-jtp- podle BBC News, 6. 2. 1998

Vážně?

Podle agentury Reuters (píše MF DNES) se profesoru Antonu Zeilingerovi a jeho šestičlennému týmu podařil přenos fotonu na vzdálenost jednoho metru. Na místo, které bylo od prvního izolováno bez možnosti přímého spojení. Jeden foton zmizel a druhý -jeho replika - se objevil. „Neexistuje cesta jak tomu porozumět. Prostě se to děje. Jediné, co víme, že je to rychlejší než cokoliv, co známe. Pro mě je to prostě nevysvětlitelná součást kvantové mechaniky. Je to prostě za hranicí normální intuice,“ říká Zeilinger.

To, že by se teleportace stala realitou, mi připadá dost neuvěřitelné. Podivné je navíc, že profesor prohlašuje, že něčemu nelze porozumět. Dost mi to zavání podfukem. Ale kdo ví? Možnost cestovat na tisíce kilometrů jako výtahem mi však připadá směšná. Ne snad pro technické obtíže, ale pro svou nepraktičnost. Nechat se zamordovat, abych mohl cestovat mi nepřipadá zrovna ideální. Možnosti teleportace jsou především v komunikaci a přepravě miniaturních zařízení. Proč přenášet obrovské komplexy, když je možné téměř vždy vše potřebné vytvořit na místě. Proč

se přenášet někam, kde osobně patrně vůbec nemusíme být? Už dnes používáme někdy telefon i tam kde nás od dotyčného dělí jen několik metrů a podívat se někam pomocí senzorů družice řízené v reálném čase není vůbec k zahazení. Kdo si vyzkoušel virtuální realitu má tušení o čem mluvím.

Navíc jak byste reagovali na nabídku, že jestliže se podrobíte rozsáhlé zcela bezpečné neurochirurgické operaci můžete do Ameriky letět soukromým tryskáčem místo abyste se plahočili lodí. O nic jiného totiž nejde. Snad až na to, že ta operace je mnohem komplexnější.

ŠeS

Pohon na slunce

NASA vyvíjí Sluneční raketový motor, který by měl sloužit k manévrování družic v kosmickém prostoru. Podstatou motoru je malé duté zrcadlo, které soustřeďuje sluneční záření do motoru, kde ohřívá kapalný vodík. Ten jako plyn uniká tryskou, čímž vzniká reakční síla. Nový motor nedokáže vyvinout

stejný tah jako chemický motor, je však dvakrát účinnější, pokud se vezme v úvahu cena, hmotnost a životnost. Motor využívá termoionických konvertorů, které jsou při přeměně slunečního záření na elektřinu účinnější než fotovoltaické. Vyzkoušení motoru ve vesmíru se předpokládá po roce 2000.

Podle HN 9. 12. 1997 zkrátil ŠeS

Orbitální stanice Mir se mění v obchod

Kosmonauti z ruské stanice Mir se účastnili živého televizního spojení s jedním americkým kanálem zaměřeným na home shopping. Diváci sledovali, jak kosmonauti předvádějí propisku zkonstruovanou pro nulovou gravitaci, nabízejí vzorky meteoritů a skafandr za 25.000 dolarů.

Živé spojení s kanálem QVC bylo částí aktivit ruského vesmírného programu, které mají poskytnout zdroje peněz z komerčních aktivit. Televizní síť QVC ovládá trh s levnými šperky a domácími potřebami. Z newyorského zábavního klubu s přiléhavým jménem „Chyt' te stoupající hvězdu“ se tento kanál živě spojil s kosmonauty z Miru.

Zpravodaj BBC, který sledoval celý program, konstatoval, že vysoce specializovaní kosmonauti vypadali zpočátku znuděně, potom se ale zdálo, že

se jim jejich úloha začíná líbit. Nabídl také vlastní druh čokolády, která pravděpodobně bude brzy k dostání i na Zemi.

Během hodinového programu prodejní kanál také nabídl vzorky meteoritů (po 2.500\$) a potom přešli ke zlatému hřebu: vesmírnému skafandru. Televizní kanál nesdělil, kolik zaplatil ruskému vesmírnému programu za jeho spolupráci. Každopádně jde o nejnovější aktivitu ve stále rostoucím komerčním využívání Miru. Nedávno vedoucí ruského vesmírného programu sdělil, že orbitální stanice bude pravidelně používána k reklamním účelům. Náš zpravodaj říká, že ruský těžce zkoušený vesmírný program může být ještě zachráněn spoluprací s těmi nejbýtostnějšími tradicemi amerického kapitalizmu.

-jtp- podle BBC News, 6. 2. 1998

Opět ovečka Dolly

Uplynul asi rok od doby, kdy pozornost odborníků i laické veřejnosti zaujal případ ovečky Dolly, která byla prvním dospělým jedincem vytvořeným klonováním. Ihned se vynořily spousty názorů, dohadů i námitek. Vědci uvažovali o dalším životě Dolly a jejím zdravotním stavu i o dalším možném vývoji použité metody, spekovalo se o možnosti klonovat i lidi. Diskutovalo se o problémech technického a odborného rázu i o námitkách etických. Jedním z problémů, který se očekával, byla i možnost, že Dolly bude neplodná. Tato obava se však ukázala jako neopodstatněná. V současné době je Dolly březí a vše proběhlo normálním způsobem.

Tato událost přilákala opět pozornost odborníků i veřejnosti k problematice klonování.

Znovu se přetřásají otázky spojené s tímto způsobem rozmnožování. Optimismus, který někteří lidé vyjadřovali před rokem, se ukazuje trochu předčasný. Zatím se rozhodně nedá očekávat nasazení metody klonování ve větším měřítku. Důvody jsou jak technické, tak i etické. Sama Dolly byla jediným úspěšným případem z asi 270 embryí. Nikdo zatím přesně neví, jak se bude vyvíjet zdravotní stav klonovaných jedinců. Buňka, z níž vznikla Dolly pocházela z ovce staré 7 let. To znamená, že tomuto věku odpovídají i buňky nového jedince. Dolly jsou dnes 2 roky, ale jak je ve skutečnosti stará? Dva roky nebo devět let? Klonování znamená, že nový jedinec vznikne z buňky již existujícího jedince. Nehrozí nebezpečí, že tato buňka již v sobě nese určité známky stáří a opotřebovanosti? Nevznikne tak nový jedinec, který bude zatížen stářím svého rodiče? Pro

klonování se nejlépe hodí buňky co nejmladších jedinců, nejlépe embryí. Jak ale v takovém případě může někdo vědět, jaké vlastnosti bude mít dospělý jedinec? To jsou jen některé z námitek. V případě

člověka přibudou i námítka etického charakteru a s tím související otázky zařazení klonovaných jedinců do společnosti. Nebude nakonec nejlepší vzdát se této nové technologie, alespoň v případě lidí?

ZT

HLÁSNÁ PUTNA

Sci-fi klub J. M. Trosky v Mladé Boleslavi vyhlašuje mezinárodní literární a výtvarnou soutěž na téma

Nejlepší přítel člověka

Je tu další ročník mezinárodní literární a výtvarné sci-fi soutěže pro všechny, kdo mají nápady a chuť psát. Uplynulé ročníky soutěže nás přesvědčily, že vás je takových mnoho a tak věříme, že i tentokrát něco vyberete ze svých šuplíků nebo že si najdete chvíli času a něco nového napíšete.

Soutěž bude probíhat ve dvou základních oblastech:

- literární (povídky, novely, romány, básně, dramata, scénáře)
- výtvarné (obrazy, kresby, komiks, sochy, modely, počítačová grafika, film)

Přijímají se pouze práce dosud nikde nepublikované. Výtvarná díla je třeba zasílat v 1 exempláři, literární díla (v češtině nebo slovenštině) ve 3 exemplářích nebo raději na disketě (ve formátu pro editory pracující pod MS-DOS/Windows). Organizátoři si vyhrazují právo na jedno uveřejnění zaslaných příspěvků. Z nejlepších prací bude sestaven sborník, který obdrží zdarma nominovaní účastníci soutěže, ostatní si jej budou moci objednat za sníženou cenu.

Uzávěrka soutěže je 31. 3. 1998. Vyhlášení výsledků proběhne začátkem léta 1998.

Práce do soutěže zasílejte na adresu:

Zdeněk Töpfer
V Rokli 154
293 01 Mladá Boleslav
Česká republika

HVĚZDY V PUTNĚ

Únorová hvězdná obloha

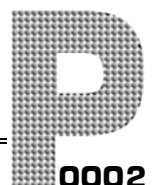
Umožní-li počasí, můžeme pozorovat hvězdnou oblohu v tomto měsíci přibližně od 18. hod. V zimních měsících bychom si ji obzvlášť neměli nechat ujít proto, že skýtá nejen mnoho jasných hvězd, ale i pro četnost jiných nejrůznějších objektů viditelných dokonce prostým okem. Nyní si přiblížíme a okomentujeme, co vše uvidíme! Při tom použijeme přiložené mapy.

Na západě chvíli po soumraku můžeme vidět dvě, resp. tři jasné hvězdy - vrcholy tzv. *letního trojúhelníku*. Jsou to **Vega**, alfa souhvězdí **Lyry**, dále **Deneb**, ležící na „ocas“ **Labutě**, jakéhosi „severního“ kříže, a ještě hvězdu **Altair** v **Orlu**, která je opravdu jen taktak nad obzorem. Letní oblohu si už však necháme na vhodnější dobu pro pozorování, asi za půl roku.

Pootočíme hlavu směrem na jih, kde vesmírné objekty vrcholí (kulminují). Nad obzorem můžeme zahlédnout jasného **Jupitera**, jehož čtyři největší měsíce lze spatřit ve větším triedru. V těchto místech

se nachází i několik dalších planet sluneční soustavy, z nichž prostým okem můžeme zahlédnout slabý rudý a relativně rychle se po obloze pohybující **Mars**. (*Venuši* bylo možné vidět v lednu slušně vysoko nad obzorem. Teď se ale dostala za Slunce a dále ji tedy můžeme pozorovat na obloze ranní. Koncem února to podobně dopadne i s *Jupiterem*.) Pozvedněme hlavu výše. Pravděpodobně dříve nám padne do oka poměrně jasný **Saturn**, než kousek napravo nahoru od něj tzv. *Pegasův čtverec*, jehož levá horní hvězda jako další dvě nalevo od ní už patří souhvězdí **Andromedy**, v níž je kromě barevné dvojhvězdy jedna z nejjasnějších a nejbližších galaxií *M31-Velká mlhovina v Andromedě*. Všechny tyto objekty ukazujeme návštěvníkům mladoboleslavské hvězdárny.

Sousedem Andromedy nalevo ní je **Perseus**, dle pověsti její zachránce, a budeme-li okem pokračovat tímtéž směrem ještě za Persea, zahlédneme

konečně **Kapellu**, alfu souhvězdí **Vozky**, vrchol tzv. *zimního šestiúhelníku* (též *mnohoúhelníku*), jehož hvězdy budou postupně jmenovány. Tak jsme se dostali už od Persea na zimní oblohu, velice krásnou a bohatou. Pod Vozkou je **Býk** s jasným oranžovým **Aldebaranem** a prostým okem viditelnou otevřenou hvězdokupou *Plejády* (*kuřátka*). A konečně pod Býkem uvidíme dominantu oblohy - majestátný **Orion**, jehož pás nemá nikde na obloze obdobu. Nalevo od Orionu najdeme souhvězdí nebeských psů. Níže je úplně na celé obloze nejjasnější hvězda **Sírius** („psí hvězda“), která je alfou **Velkého psa**, a výše, od Orionu poněkud dále, je **Prokyon**, alfa **Malého psa**. Nad Prokyonem ještě uvidíme dvě k sobě blízké, také jasné hvězdy **Kastor** (alfa) a **Pollux** (beta) v souhvězdí **Blíženců**, jak už vlastně bylo naznačeno.

Nebeský lovec - ORION

Až nyní bychom Orionu věnovali pozornost. Vyjmenujme si jeho hvězdy, nacházející se většinou ve stádiu obra nebo nad obra. Jsou to alfa jménem **Betelgeuze**, načervenalá, ležící přibližně ve středu *šestiúhelníku*, modrobílý **Rigel** - beta a současně vrchol *šestiúhelníku*, dále **Bellatrix**, gama Orionu a vlevo dole slabší **Saiph**. Orionův pás tvoří napravo **Mintaka** (delta, ležící bezmála na světovém rovníku, z čehož plyne, že souhvězdí se rozprostírá jak na severní, tak na jižní polokouli), uprostřed **Alnilam** (epsilon) a nalevo **Alnitak**, dzéta Orionu. Pod pásem je hvězdička, jota, představující meč. U ní se nachází známá prachoplynná *Velká mlhovina v Orionu*, obrovský oblak převážně plynu vodíku, jenž svítí díky UV záření hvězd v mlhovině, které se zde vytváří.

PBY

Obsah

Večer se sci-fi - leden + úvodník.....	1
Pragocon 1998 & spol.....	1
Petr KAUFNER: Kyselé deště.....	2
Slavoj ŠEVCŮ: Zkusili jste vyvolat démona? & Přelom	7
Werner Heisenberg: Část a celek.....	8
K. W. Jeter: Blade Runner 2.....	8
Klan 13.....	9
Výročí – 8. únor.....	9
Harrisonovy paralelní světy I.	10
Robert Silverberg v Barnes and Noble.....	13
Rozhovor s Ondřejem -Astonem- Neffem II	14
Kvantová teleportace.....	16
Voda na Měsíci?.....	17
Vážně?	17
Orbitální stanice Mír se mění v obchod.....	18
Opět ovečka Dolly	18
Nejlepší přítel člověka.....	19
Únorová hvězdná obloha	19

Putna / 2. číslo / 1998 / 2. celkem

Vydává: klub J. M. Trosky Mladá Boleslav pro své členy a příznivce.

Vychází: každou 2. středu v měsíci.

Náklad: několik málo výtisků.

Toto číslo vyšlo: 11. 2. 1998.

Uzávěrka příštího čísla: 4. 3. 1998.

©1998 SF klub J. M. Trosky MB

Zpracovalo: DTP studio PES

Redakční rada:

prezident: Jiří T. Pelech
viceprezident: Zdeněk Töpfer
sekretář: Zdeněk Randa
technik: Slavoj Ševců

Adresa: Zdeněk Töpfer, V Rokli 154
293 01 Mladá Boleslav

emajl: putna@vecnost.cz

Internet: http://putna.vecnost.cz